

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. F. Ioannis Nider Ordinis Prædicatorum Theologi De Reformatione Religiosorum Libri Tres

Nider, Johannes

Antverpiæ, 1611

III. Quòd forma sæculi est omni luto immundior, sicuti & ipsa peccata,
ratione multiplici.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45728](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45728)

tem ad conformandum nos sæculo (anima enim nostra naturam habet speculi, & facilliter ei, cui se applicauerit, conformari incipit) idcirco nolite, quæso, conformari huic sæculo: sed potius trino sanctę Religionis voto conformemini, vt possit de vobis tandem dici illud Apostoli: *Gratias autem* Rom. 6. 17 *Deo, quod fuistis serui peccati, obedistis autem ex corde in eam formam doctrinæ, in quam traditi estis. Liberati autem à peccato, serui facti estis iustitiæ.*

CAPVT III.

Quòd forma sæculi est omni luto immundior, sicuti & ipsa peccata, ratione multiplici.

DEMVM tertio suadet Apostolus, vt Religiosorū nullus conformari velit huic sæculo. Vbi notandum, quòd sæculum, cum sit mundus periodo aliquo qualiter mensuratus, accipitur multifariè. Primò dicitur arthetypus, principalis scilicet, & exemplaris aliorum mundorum. de quo Boëthius:

Ducis ab exemplo pulchrum, pulcherrimus ipse,

Mundum mente gerens.

Boëth. de
consol. phi-
los. lib. 3.
met. 9.

Secundo modo dicitur ipsa vniuersitas rerum creatarum. Tertio modo, homo sæcu-

laris in vitiis viuens: vnde dæmon dicitur
 Ioan. 14. 30 *princeps mundi huius*, qui in Christo nil
 Ioan. 1. 10. habuit. De his dicitur: *In mundo erat*, quo-
 ad primum: *& mundus per ipsum factus est*,
 quoad secundum: *& mundus eum non cog-
 nouit*, quoad tertium. Et sæculo huic nul-
 lus se conformare debet: quia videmus in
 sæculo peccatorum fœditatem. Nam præ-
 ter triplicia vitia, quæ sunt dicta, adhuc in-
 finita penè vitiorum sunt in sæculo fœda-
 mina. Quod B. Ioannes breui perstringit
 1. Ioan. 5. oraculo, cum dicit: *Mundus totus in ma-
 18. ligno positus est*. Iccircò B. Iacobus è con-
 trà, describendo veram Religionem, ita
 Iac. 1. 27. definit: *Religio munda & immaculata apud
 Deum & Patrem, hæc est, visitare pupillos
 & viduas in tribulatione eorum, & imma-
 culatū se custodire ab hoc sæculo*. Proprium
 est igitur huic sæculo, se ei conformantes
 maculare & deturpare: nec mirum; cum
 eius tota forma sit informitas, quia peccatis
 referta & plena. Vnde longè amplius ipse
 mundus, qui sic inquinat, est fugiendus,
 quàm sint vitandæ aliæ materiæ corporales
 fæculentæ. Septem enim de causis fordes vi-
 tiorum sunt immunditiis aliis peiores. Nam
 inquinant fœdius, corrumpunt deterius,
 fœtorem diffundunt latius, tangunt inti-
 mius, adherent fortius, ab eis cauetur diffi-
 cilius,

cilius, & subiectum reddunt Deo despectabilius ac abominabilius. Inquinant foediùs sordes sæculi, eò quòd inquisitiones quarumcumque aliarum sordium, quasi nihil ad istas computatur, Christo attestante, qui dicit: *Non quod intrat per os, coinquinat hominem, sed quod procedit ex ore, hoc coinquinat hominem.* & post pauca, illud declarando subinfert: *De corde exeunt cogitationes mala, homicidia, adulteria, fornicationes, furta, falsa testimonia, blasphemia. Hac sunt quæ coinquinant hominem.* Constat autem mundum his sordibus vbique esse plenum. Corruptunt istæ sordes deteriorius, quàm sordes corporis. Quamuis enim commune sit sordibus, proprium subiectum corrumpere, hoc tamen sordes vitiorum faciunt amplius, quia animam nobilissimam, Dei insignitam imagine, inficiunt, vulnerant, & spoliant. Quamobrem bestiarum sordibus comparantur vitia. Ioël. i. *Compu- truerunt iumenta in stercore suo.* Quod B. Gregorius exponit de vitiorum sordibus. *Fœtorem insuper suum diffundit latius: quia vsque ad mediam regionem aëris, vel x v. cubitis ultra omnia montium cacumina. In cuius euidencia olim mundus per aquæ diluuium à sordibus peccatorum purgatus legitur, & per ignis diluuium in fine*

Mat. 15. 11

Ibid. v. 19.

Ioël. i. 17.

Greg. 24.

Moral. c. 8.

sæculi per idem spatium mundandus credi-
 tur: imò eius foetor vsque ad Angelos san-
 ctos ascendit, & ad Dei sedem in cælo em-
 pyreo. Ideò dicit: *Irrigabo terram foetore*
 Ezech. 32. *sanguinis tui* (scilicet peccati) *super montes.*
 6. Quod ideò dicitur; quia non solum per pla-
 na mundi, sed etiam vsque ad cæli alta, fœ-
 tor iste diffunditur. Tangit & intimiùs, quia
 cameram summi Regis maculat in corde
 animæ, vbi sedem sibi soli constituit Rex
 gloriæ, & vbi eidem in vase cordis parari
 deberét cibi animæ, cum quâ delicias quæ-
 rit & cœnare, si sibi aperitur, & mûdo clau-
 ditur. Caufatur hoc ille, qui ait: *Fili homi-*
 Ibid. 14. 3. *nis, viri isti posuerunt immunditias suas in*
cordibus suis. Et ideò grauiùs lamentatur
 Mat. 23. 25 id ipsum Christus, dicens: *Va vobis Scribe*
& Pharisei hypocrite, qui mundatis quod
de foris est calicis & paropsidis, intus autem
estis pleni rapinâ & immunditiâ. Pharisee
cæce, munda priùs, quod intus est calicis &
paropsidis, ut fiat & quod de foris est mun-
dum. Adhæret proinde hoc lutum peccato-
 rum fortiùs, quàm turpitudine alia: quia per
 nullum hominem, quin imò nec per Ange-
 lum deleri potest peccatum, & macula ani-
 mæ, nisi per Dei misericordiam & poten-
 tiam, quamquam ad hoc vtatur libero arbi-
 trio hominis, quod tamen sæpè Dei resistit
 voca-

vocationi gratuitæ. Hinc dicit turpatæ ani-
 mæ: *Immunditia tua execrabilis est. Mun-* Ezech. 24.
dare te volui, & non es mundata à sordibus 13.
tuis. Animaduertite igitur, fratres charissi-
 mi, quàm fortis vitiorum adhæsiō, quam
 vix Deus dicitur posse abstergere. Cauetur
 prætereà difficilius ab his sordibus, quia ab
 aliis caueri potest, ab his verò numquam in
 præsentī sæculo totaliter. Vnde Iob 9. *Si lo-* Iob 9. 30.
tus fuero aquis niuis, & fulserint velut
mundissimæ manus meæ: tamen sordibus in-
tinges me. Vbi glossa: Nec vitæ nec la-
 crymæ perfectè mundos reddunt, dum du-
 rat hæc corruptio. Quod ideò dicitur, quia
 semper renouantur sordes istæ. Reddunt
 postremò subiectum Deo despectabilius.
 Non enim Christus paupertatem, non cor-
 porum infirmorum sorditiem, nec leproso-
 rum, quibus misericorditer locutus est, & eos te-
 tigit, horruisse legitur: sed vitiorum huius
 sæculi turpitudinem vsque ad mortis ama-
 ritudinem persecutus est. In cuius typum o-
 lim de Deo legitur creberrimè, quòd abo-
 minabatur vitia, quæ sola Deo abominatio-
 nem faciunt. *Abominati sunt in confusio-* Osee 9. 10
nem (peccatores scilicet) *& facti sunt abo-*
minabiles, sicut ea, quæ dilexerunt. Et: *Ab-* Prou. 15.
ominatio Domini, cogitationes malæ. *Victi-* 16.
ma impiorum abominabiles Domino. Cui se
 con-

- Pfal. 118.
113. conformans Propheta, dicit: *Iniquos odio habui, & abominatus sum iniquitatem: legem autem tuam dilexi.* Istæ sunt immunditiæ peccatorum, quibus præsens mundus plenus est. Quamobrem nolite conformari huic sæculo: quod fœditatibus tot deformatum est. Ob prædicta etiam patet, cur series sacræ Scripturæ in plerisque mundum seu sæculum comparat luto; à quo Psalmista liberari petiit, cum ait: *Eripe me de luto, ut non infixar.* Et reuera forma sæculi aptè luto comparatur, ex causa triplici. Primo, quia inquinat turpiter, quoad concupiscentiam oculorum seu auaritiam. Vnde Sapientia: *Luto vilior vita eius*, scilicet peccatoris. Vnde Augustinus lib. de quinque septenis: Per gulam cor inficitur & quasi humectatur, per luxuriam conculcatur. & septem capitalia ibidem enumerans concludit: Ita in lutum redigitur, ut iam miser dicere possit: *Infixus sum in limo profundi, & non est substantia. Veni in altitudinem maris, & tempestas demersit me. Cumq; huic limo profundi animus infixus fuerit, & luto coinquinationis & immunditiæ obuolutus, euelli nequaquam potest, nisi ad Deum clamet, & eius consilium postulet.* De quo Propheta loquitur, dicens: *Expectans expectaui Dominum, & intendit mihi, & exaudiuit*

pre-

preces meas, & eduxit me de lacu miseria,
& de luto facis. Cui dicto, hoc consonat
 Senecæ: Opifices, per quorum manus steri- Sen. ep. 95
 le terræ genus & infirmum purgatur, vide- cix. fin.
 bis quantâ fuligine obliniantur. Atque ista,
 aurum & argentum, magis inquinant ani-
 mos, quàm corpora: & in possessore eorum,
 quàm in artifice, plus sordium est. Secundò
 comparatur vitium sæculi luto: quia detinet
 molliter, & tamen fortiter, quoad concu-
 piscentiam carnis seu luxuriam. Est enim de
 luxuriâ sicut de bitumine, quod, secundum
 Isidorum, tam tenax est, quod nec aquâ nec Isid. lib. 16.
 ferro corrumpitur. Et secundum eundem, Ety. c. 2.
 in Syriâ limus est passim à terrâ æstuans, cu-
 ius natura est ardens, & igni cognata. Sic
 peccatum præcipuè malâ consuetudine in-
 troduitum tenet fortiter, adeò vt nec aquâ
 lacrymarum, nec ferro queat solui poeni-
 tentiæ. A terrâ limus iste emanat, scilicet ab
 imperfectione corporis; & propter eius con-
 cupiscētias, cognata est igni infernali. Com-
 paratur tertio sæculum luto, quia submergit
 miserabiliter, quoad superbiam vitæ. Quam-
 uis enim in luto quis ascendere gestiat: ta-
 men ascensus iste fit in re discensus, etiamsi
 homo nesciat. Pari modo est in superbiæ vi-
 tio; in quo etsi secundum suam æstimationem
 videatur quis ascendere, secundum il-
 lud

Pfal. 73. 23. lud Psalmistæ: *Superbia eorum, qui te oderunt, ascendit semper: ad ima tamen inferni reuerà tales noscuntur descendere.* Vnde

Pfal. 106. 26. Psalmista: *Ascendunt vsque ad calos, & descendunt vsque ad abyssum.* Quantoque lutum fuerit densius, tantò homo mergitur miserabilius. Ideò talis, qui huic immerfus est sæculo, illud eiusdem Prophetæ gemendo potest dicere: *Infixus sum in limo profundi, & non est substantia, &c.*

CAPVT IV.

- *Recenset XV. argumenta deformatorum Clericorum & Religiosorum, quibus seruentur, ne à formâ sæculi recedant. Et primum soluit argumentum, nempe obiectium complexionis debilitatem, ostendens contrarium.*

QVAMVIS autem Religiosorum plurimi (quod cum gemitu moueo) in transgressionum facibus præfatis sint immerfi validè: tamen vt illud Dominicæ pœnæ grauissimum impleant, *Qui in sordibus est, sordescat adhuc:* & vt conformes sint sæculo nequam, apponunt iniquitatem super iniquitatem, ne in Dei intrent iustitiam, & addunt excusationes in peccatis, atque sibi & aliis contra reformationes cudunt & texunt argu-